

## 1/800,000 lik hartalarımızın yeni tab'ı

Yazan: Binbaşı  
İshak Hakkı

**B**azı iş ve eserler vardırki onların hayata girişleri daimî olur. İhtiyaç, lüzum ve zaruret onların daima tazelenmesini ve fakat daima idamei mevcudiyetini icabettirir. Bir çok ilim ve fen şubelerini hep bu ebedi hayat üzere görürüz. Fakat bunlardan hiç birinin tesir ve şümuli hayatın her safhasına yardımını uzatan fennin ve ilmin hemen her kısmına mesnetlik vazifesini gören hartalar gibi değillerdir. En basitinden, en mürekkebine kadar her hangi bir harta parçası yeni ve tashih edilmiş olarak tekrar intişar sahasına çıkıncaya kadar elde gezer ve mutlaka bir gün daha kuvvetli ve hayata daha uygun bir sima ile kendini gösterir, fakat ölmez. Harta genel direktörlüğümüzün 1/200,000 lik hartalarımızı esas alarak ve daha bir çok mesnet ve mehazlere istinad ettirilerek tertip ve tanzim ettiği 1/800 000 lik hartalarımızda binlerle tab edildiği hâlde; ihtiyacın kesretine, dahil ve haricin daima artan metalibetına kifayet edemedi. İki sene içerisinde hemen mevcudu biter gibi oldu. Yeniden tab'ı ihtiyacile karşılaştık. İlk tab'ının hangi esaslara istinaden ve ne şekilde tertip, tahvil ve tabedildiği tafsilen mecmuamızın ikinci nüshasında Binbaşı Mahmut tarafından izah edilen bu hartalarımız memleket irfanında büyük bir boşluğu doldurmuştu. Bilhassa tahvil ve tersimdeki ihtimam ve tab'ındaki zarafetle beraber mıkyaşı itibarile azamî tafsilatı ihtiva etmesi, bütün Türkiyemizi sekiz paftada toplayarak umumî ve toplu

bir nazar ve kavrayışa imkân hasıl etmesi itibarile çok haizi ehemmiyettir.

İlim, fen ve san'at erbabı işlerinde nekadarda dikkatli olsalar ruhlarının bütün aşkile işleri ve eserleri üzerinde nekadarda çalışsalar, hayatın yürüyen tekâmülâtı ile zamanın yıpratıcı tesirleri elele vererek ve müsbet, menfi aynı hedefe yürüyerek okadar emeklerle meydana getirilen bir eseri eskitir, yıpratırlar. Az veya çok bir zaman sonra tekrar yenilenmesi icabeder. Hayatın bu ebedi kanunundan, ölmek ve tekrar dirilmek hadiselerinin tevali ve tekerrüründen işte böylece cematat ve asar bile hariç kalamıyor ve kalamaz.

Gerçi bizim 1/800,000 liklerimizi henüz zaman ve tekâmül, hernekadar yıpratsalarda, öldürememişlerdi, Buna kâfi zaman geçmemişti, fakat mevcudunun hitamı yeniden tab'ına lüzum gösterince hem iki senelik tahavvülâtı azamî bir dikkatle harta üzerinde işaret ve yeniden olan şeyleri ilâve etmekle beraber ilk tab'dan alınan derslerden istifade ile daha mütekâmil bir çehre ile meydana getirilmek icabediyordu.

Bu esaslardan mülhem ve bu hislerle ruhlanmış olarak Kartografî şübemizin değerli memurları büyük bir ihtimamla bu yeni tab'ı üzerinde çalışmaya başladılar. İnsanların faaliyet sahası sathı Arz olduğuna göre hayatta hemen her vakianın bu sath üzerinde bir tecellisi kendini gösteriyor. Ümran ve kalkınma yolunda buluan memleketimizde ise bu tahavvül daha siddetle kendini his ettiriyor. Şu hâlde yeni çıkacak haritamız üzerinde biri kartografî ve tab'a, yani san'ata ait olmak üzere bir tekâmül safhası, digeride noksanlarının ikmaline müteallik olmak üzere iki safha üzerinde çalışmıştır.

Noksanların ikmâlîne ve değişikliklere ait olarak yapılan şunlardır:

a) Mülkî idare taksimatında son güne kadar olan bütün tehavvüller adım adım takip edilerek tab'a başlandığı en son gündeki mülkî taksimat vaziyeti gösterilmiştir.

b) Şimendüfer ve yol inşaatında son iki sene zarfında yeniden yapılan şimendüfer hatları, yollar, köprüler nafiadan alınarak son vaziyete göre geçirilmiştir.

c) Diğer bütün tesisat ile âsâriyatıkaya dair yeniden alınan malûmat ilâve edilmiştir.

Tab'a ait olarakda alınan tûcrübeler ve görülen noksanlardan :

a) İlk tab'ılarda mavi renk diğer renkler arasında nisbeten hafif kaldığı görülerek bu tabıda daha kuvvetli görünecek şekilde basılmıştır.

b) Şimendüfer yollarının bir bakışda ve daha vazih görülebilmelerini temin için de bu yolların yanına ayrıca kırmızı bir çizgi basılmıştır.

c) Evvelki tabıda aynı şekilde tutulmasına muvaffakiyet hasıl olmayan renk birlikleri temin edilmiş ve deniz daha koyu olarak tabedilmiştir.

d) Yine ilk tab'ın ilk paftaları olan İstanbul ve İzmir paftalarında isimleri noksan ve köylerde ikiyüzbin üzerinden fazla miktarda tenzilât yapıldığından az meskûn gibi bir his tevliid ediyor, buna mukabil Malatya ve Erzurum paftalarında fazla kesif olması mütaleasını güçleştiriyordu. İşte bu mahzuruda kaldırmak için kesafetleri itidal üzere bulunan Ankara ve Konya paftaları esas alınarak İzmir ve İstanbul paftalarında teksif ve buna mukabil Malatya, Erzurum paftalarında tenkis yapılarak paftaların iş hey'ti umumiyelerinde birlik temin edilmiştir.

e) Hududların daha iyi tefriki için viyoleto renginde ve beş milimetre genişliğinde şriize ilâve edilmiştir. Bütün bu tashihat

ve ilâvelerle daha eyi ve mütekâmil bir çehre ile kendini gösteren 1/800,000 lik yeni hartalarımızın daha eyi bir hüsnü kabûl göreceklerini ve karilerine daha büyük istifadeler temin ederek daha geniş mikyasda onların san'at zevkini tatmin edeceklerini ummaktadır.